

2n TALLER: Accés i preservació dels documents electrònics: polítiques de digitalització

Joan Comasòlivas, Arxiu Històric de Sabadell
Fila 0

L'Arxiu Històric de Sabadell va iniciar l'any 2005 un programa de digitalització de les seves col·leccions fotogràfiques amb la voluntat d'introduir aquest procés com a part del tractament integral de les seves col·leccions: obtenció d'una còpia de substitució de l'original, conservació d'aquest en condicions mediambientals controlades i amb voluntat de no manipular-lo més sinó rara vegada, documentació de la imatge i difusió en entorn web. Així, la primera col·lecció sotmesa a digitalització consistí en prop de 90.000 imatges de pas universal, el gruix de les quals d'entre 1940 i 1964, corresponents al fotògraf Joan Balmes i Benedicto, que el seu fill cedí en préstec a l'AHS. El procés s'externalitzà mitjançant un procediment negociat (l'import superava els 12.000 €). Com a punt de partida, es demanà a l'empresa el lliurament d'un exemplar de conservació el més proper possible a l'original, amb la idea que amb aquest es poguessin resoldre el màxim nombre possible de reproduccions requerides pels nostres usuaris; un exemplar de baixa resolució per a ésser associat a una base de dades documental que elaboraria Informàtica Ajuntament de Sabadell i un *thumbnail* per a ésser difós en entorn web.

Cal tenir en compte: la necessitat de preparar molt bé el material abans no surti de l'arxiu o del domicili del cedent (aquest fou el cas): neteja del material, reinstal·lació (característiques i cost del material de conservació), inventari; Requisits sol·licitats a l'empresa: elaboració d'un plec de clàusules tècniques; Lliurament de proves i relació preu-qualitat; Ocupació de memòria de disc i necessitat de còpia de seguretat; Possibilitats d'obtenir suport humà per als processos seriatos de reinstal·lació i àdhuc de documentació (cap. 4, becaris); Possibilitats d'obtenir suport econòmic d'institucions i entitats financeres (subvencions) (cap. 2).

Els resultats van ser força satisfactoris malgrat algunes incidències: alguna inversió de la imatge, salts de números, etc. Cal tenir en compte la necessitat de fer un control de qualitat dels resultats obtinguts.

La tasca de digitalització ha continuat amb altres col·leccions de negatius i posteriorment amb les col·leccions de plaques de vidre. Com que es tracta de diferents formats, cal subratllar que el fitxer digital que pretenem que s'apropi a l'original haurà de tenir característiques diverses: de propietats del fitxer, de procediments i eines per a la seva obtenció (*escanner, respaldo* digital) i de pes final del fitxer digital.

Hores d'ara, l'AHS disposa d'un total de més de 100.000 imatges digitalitzades d'entre aproximadament 1900 i 1980, i més de 22.000 de documentades en base de dades Acces, en previsió de l'exportació de dades al nou software promès per Informàtica, del qual encara no es disposa. Cal tenir en compte també la importància de les telecomunicacions i de la capacitat del maquinari (memòria RAM, soft de gestió tipus *photoshop*, etc.) i, potser el més important, la necessitat de formació especialitzada del personal tècnic (formats de compressió, gestió de la imatge, etc.). Altre qüestió molt important és la de la generació i verificació periòdica de les còpies de seguretat, qüestió que l'AHS no ha resolt encara. Aconsellariem que l'obtenció d'una còpia s'incorpori de manera habitual en el cost dels projectes.

Pel que fa al servei, la introducció de les noves tecnologies s'ha traduït en la introducció d'un servei de reprografia documental digital constituït per una taula de reproducció proveïda de llums, falques i *cradles* per a acomodar els documents, una càmera digital reflex equipada amb diferents òptiques (20 mm, 50 mm macro) i un software d'enfoc amb *live video* i captura remota que són essencials per a un bon treball tècnic. Aquest

equipament ha permès, així mateix, l'obtenció d'imatges de conservació fruit de les captures motivades pel Servei al públic. Malgrat l'elaboració d'alguns instruments de descripció, l'accés a les imatges es fa, encara, mitjançant una primera tria dels arxivers. En el moment de posar a la xarxa totes les col·leccions s'estudiaran els aspectes legals derivats d'algunes de les més recents, on hi apareixen grups escolars, cerimònies privades com ara casaments o bateigs, etc. Per bé que creiem que això no ens ha d'aturar en el nostre afany de fer accessibles unes col·leccions que tenen un interès històric indiscutible. Així mateix, des de fa un any aproximadament, l'AHS s'ha incorporat al projecte ARCA per a la difusió en entorn web de les pàgines d'hemeroteca digitalitzades de què disposa (unes 20.000) i actualment està estudiant la possibilitat d'adherir-se al projecte Memòria Digital de Catalunya.